

Ryszard Wroczyński (1909–1987) – life and work

Tadeusz Pilch

University of Computer Sciences and Economics in Olsztyn, Poland

Wiesław Theiss

University of Warsaw, Warsaw, Poland

ABSTRACT

The article presents the main paths of life and work of the scientific and educational work of Ryszard Wroczyński (1909–1987) – teacher and historian of education and educational thought, one of the main founders of Polish social pedagogy. Between 1955 and 1979 Wroczyński was a professor at the Academy of Physical Education in University of Warsaw. In the period of 1957–1979 he led the Department of Social Pedagogy at the University of Warsaw. He continued and creatively developed concepts of social pedagogy of Helena Radlińska. The main areas of his research interests were: history, theory and methodology of social pedagogy. Observing and analyzing the educational functions of communal, societal and cultural influences, he built the concept of social environment education and education outside school, in which school was supposed to play the leading role of the initiator and coordinator of education and care (concept of community school). He stressed and put into practice the necessity to train teachers at the university level. Major works of Ryszard Wroczyński: Organizing educational environment (co-editor Tadeusz Wujek, 1967), Methodology of social pedagogy (co-editor Tadeusz Pilch, 1974), Social pedagogy 1974, 1976, 1979, 1985), Contemporary history of physical education and sport 1979, 1985), History of Polish education from 1795 to 1945, 1980, 1987, 1996), History of Polish education until 1795, 1983, 1987, 1996). Wroczyński raised many students who continue and develop his work.

Key words: Richard Wroczyński, University of Warsaw, social pedagogy, social environment education, outside school education.

Ryszard Wroczyński (1909–1987) – życie i dzieło

Tadeusz Pilch

Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii, Olsztyn, Polska

Wiesław Theiss

Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska

STRESZCZENIE

W artykule przedstawiono główne drogi życia i twórczości naukowej oraz pracy dydaktycznej Ryszarda Wroczyńskiego (1909–1987) – pedagoga i historyka oświaty i myśli pedagogicznej, jednego z głównych twórców polskiej pedagogiki społecznej. W latach 1955–1979 Wroczyński był profesorem Uniwersytetu Warszawskiego oraz Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. W okresie 1957–1979 kierował Katedrą Pedagogiki Spoiecznej Uniwersytetu Warszawskiego. Kontynuował i twórczo rozwijał koncepcje pedagogiki społecznej Heleny Radlińskiej. Główne obszary zainteresowań badawczych Wroczyńskiego dotyczyły dziejów, teorii oraz metodologii pedagogiki społecznej. Dostrzegając i analizując wychowawcze funkcje wpływów środowiska, społeczeństwa oraz kultury, zbudował koncepcję pedagogiki środowiskowej oraz wychowania pozaszkolnego, w której pierwszoplanową rolę inicjatora i koordynatora działań wychowawczoopiekunicznych miała odgrywać szkoła (szkoła środowiskowa). Podkreślał i wprowadzał w życie konieczność kształcenia pedagogów na poziomie uniwersyteckim. Główne dzieła Wroczyńskiego: Organizowanie środowiska wychowawczego (współred. Tadeusz Wujek, 1967), Metodologia pedagogiki społecznej (współred. Tadeusz Pilch, 1974), Pedagogika społeczna 1974, 1976, 1979, 1985); Powszechne dzieje wychowania fizycznego i sportu 1979, 1985); Dzieje oświaty polskiej 1795–1945, 1980, 1987, 1996), Dzieje oświaty polskiej do roku 1795, 1983, 1987, 1996). Wroczyński wychował wielu uczniów, którzy kontynuują i rozwijają jego dzieło.

Słowa kluczowe: Ryszard Wroczyński, Uniwersytet Warszawski, pedagogika społeczna, pedagogika środowiskowa, pedagogika pozaszkolna.